מו... מו... מו...

ב־30 בחודש מאי התחלתי לאכול עשב. עד ליום הזה הייתי אשה ואם בישראל. ב־30 במאי 84' הפכתי להיות פרת־הבשן.

ואולי הוא צודק הכהן־אבידוב הזה. שנים שאני גרה בארץ הזאת. כשהייתי ילדה קטנה יצא אבי למילואים ולמילחמות ודאגנו לו ופחדנו וחיכינו לו שיחזור. אחר־כך נישאתי, ושלוש פעמים בשנה ראיתי את בעלי יוצא מהבית עם תרמיל על השכם, פעם למילואים ופעם למילחמה, ואף פעם לא הייתי בטוחה שיחזור. חיכיתי לו והתפללתי לשלומו ולשלום חבריו. אחר כך נולדו הילדים. שנץ בנים. רק אם ישראלית שנולדים לה שני בנים יודעת את הפחד הנורא שנולד יחד עם לידת הבנים.

מגדלים אותם ואוהבים אותם וכל פעם סופרים את השנים שנשארו להם עד ליום הגיוס. עוד 15 שנה — עוד 12 שנה — עוד 9 שנים וכל שנה שעוברת הפחד מתקרב וגדל. ובזמן הפחד הפרטי, כמעט כל ערב בחדשות, מזכירים לך שבנים אחרים של אמהות אחרות נהרגים. לא על שלום הבית שלהם, אלא על הגנת הדרוזים מפני השיעים ועל הגנת השיעים מפני הדרוזים וכל השאר.

כל אשה שיכולה לחיות כאן ולגדל בנים ולדאוג ולפחד ולא לישון בלילה, ועדיין להיות בן־אדם מתפקד ומאושר ואיכפתי ואוהב — מה כבר אפשר להגיד עליה אם לא פרה?

כל הכבוד לך מאיר כהן־אבידוב. באמת אתה מתפתח כל הזמן. לפני שבועיים היית מומחה גדול בענייני מנטאליות ערבית (שמעתי שהם נעלבו), והנה היום אתה כבר מומחה בבעלי־חיים. דווקא מתאים לך.

אשכוליות או לא להיות

מהר מהר לפני שעונת האשכוליות נגמרת. הנה רעיון לפתיחת ארוחת־בוקר חגיגית, לארוחת ארבע עם כוס־קפה, או אפילו למנה אחרונה חמצמצה וטעימה.

חותכים אשכולית לשניים, מפזרים עליה כפית סוכר (הכי טוב זה סוכר חום, אבל לא מוכרחים) בווקים כפית ליקר מהסוג האהוב עליכם ומכניסים את הדבר הזה לתוך הגרילר המחומם לדקה או שתיים.

ניסיתי את זה וזה ממש יופי. סיפרתי את זה לחברה שלי בשביל להשוויץ קצת והיא מייד אמרה „זה כלום, ניסית לשים על האשכולית קצת קצף ביצים ואז להכניס לגרילר?" אני עוד לא ניסיתי, אבל היא אומרת שזה טעים וחגיגי מאוד.

עצות ינוקא

כבר סיפרתי לכם שכל ספרי־ילדים שמגיע אלי הביתה, עובר קודם כל דרך הידיים, העיניים והראש של אסף, בני בן ז־8 וחצי. ורק אם הוא ממליץ, אני קוראת אותו ואחר־כך מספרת לכם מה דעתי עליו.

השבוע קיבלתי שני ספרי־ילדים ושמתי אותם על יד המיטה שלו בערב. לביקורת ראשונית. בבוקר ניגש אלי הילד, הושיט לי את אחד הספרים ואמר: „תשמעי, כדאי לך לקרוא את הספר הזה. משעמם־משהו. קראתי אותו עד הסוף, כי כל הזמן קיוויתי שאולי יקרה משהו מעניין. אבל עד הסוף לא קרה כלום."

שאלתי אותו מדוע הוא רוצה שאני אקרא ספר משעמם, והוא ענה שרוזוקא נראה לו חשוב מאוד, לקרוא ספר כזה פעם בכמה זמן, כי אחר־כך יש כבוד לספרים טובים באמת ואפשר להנות מהם אפילו יותר מאשר כרגיל־כלל.

משקאות בלי סבלנות

אחד הדברים הכי מעצבנים בעולם זה סבלנות. אתם מכירים את אלה שיש להם כל הזמן המון סבלנות? לוקח להם שעה להתלבש, שלוש שעות לבחור חולצת טריקו בחנות, עשרה ימים להחליט לאיזה סרט הם ילכו בעוד חודש ועוד כהנה וכהנה סבלנויות מורטות עצבים. אחד העמים הכי סבלניים בעולם הם השווייצים. תאמינו לי, יש לי כמה חברות מהגולה הזאת. אחת מהן הגיעה אלי לפני כמה ימים ובידה עיתון שווייצי לענייני מתכונים. בשימחה גדולה ואיטית היא קראה לי מתוך העיתון איך עושים ליקר לבד בבית (מלבד סבלנות, הם חזקים מאוד גם בענייני חיסכון. השווייצים האלה).

הקשבתי ברוב סבלנות להתלהיב הארוך והמייגע של עירבוב פירות, כתישתם, השרייתם, ערבובם באלכוהול וכדומה, ואז (אחרי 40 דקות) הגענו לפואנטה שהיא השורה האחרונה האומרת: „מלאי בקבוקים והשאירי אותם במקום אפל למשך שנה. אחר־כך תשתי." בחוסר־סבלנות יוצא מהכלל גירשתי את חברתי מהבית ואסרתי עליה לבזבז את זמני היקר בהמצאות של ארצות ניטראליות שיש להן את כל הזמן שבעולם.

אל תדאגו. ממני לא תקבלו שום מתכון מהסוג הזה. אבל כל העניין הזכיר לי שגם לאמא שלי יש כמה פטנטים בנושא אלכוהול תוצרת־בית. בבקשה:

ליקר פטל

קונים בקבוק וודקה ושותים ממנו כוסית אחת גדולה. למקום שהתפנה בתוך הבקבוק מכניסים מיץ פטל ממותק ומנערים את הכל ביחד.

ליקר דמוי קואנטרו

קונים אלכוהול נקי (אמא שלי אומרת שאפשר לקנות את זה) מכניסים לתוכו קליפה של תפוז אחד, אבל רק את הקליפה הכתומה, אחרי שהורידו ממנה ממש את כל החלק הלבן. מכינסים גם גביש אחד של סוכר, סוגרים את הבקבוק ומחכים שבוע. לא נורא, נכון?

ליקר בלי שם

גם כאן משתמשים בוודקה (הכי זולה). לתוך בקבוק מכניסים כמה מסמרי ציפורן, וכמה טיפות של תמצית שקדים (מה ששמים בעוגה). מחכים שלושה ימים.

לחיים!

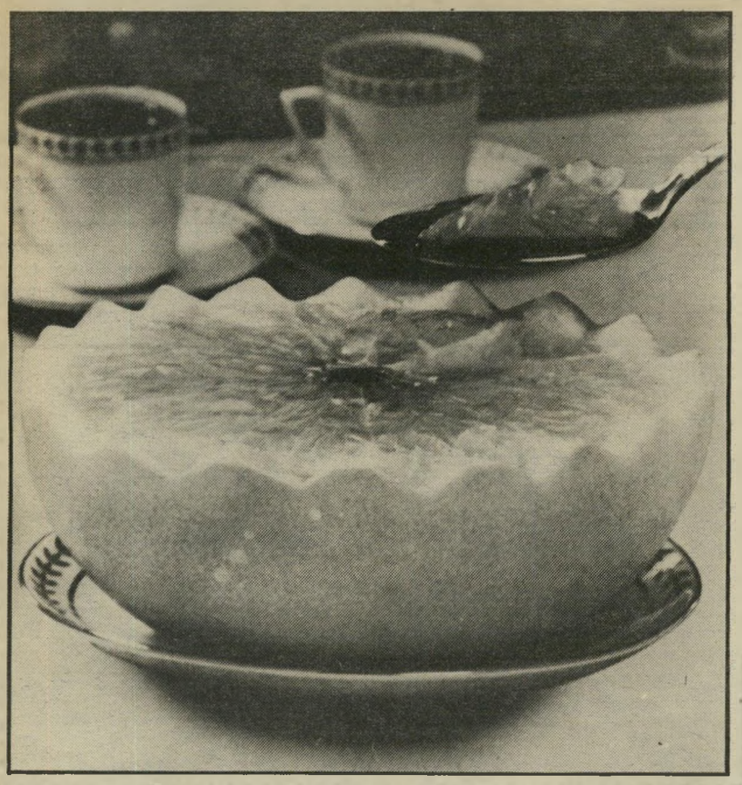

כותל מערבי בצפון איטליה

אני כל הזמן פוחדת שזה יקרה לי שוב. לפני הרבה שנים, כשהייתי ילדה קטנה בירושלים, ידעתי שבמרחק כמה קילומטרים מהבית שלי באבו־טור, נמצא הכותל המערבי. אנשים דיברו על זה. אלה שראו אותו לפני המילחמה דיברו עליו בגעגועים, אלה שאף פעם לא ראו אותו חלמו עליו.

אנחנו, ילדי אבו־טור, טיילנו הרבה בסביבה ועל כל בית גבוה (לא היו אז הרבה כאלה) ניסינו לטפס כדי לנסות ולהשקיף על העיר העתיקה ואולי לראות את הכותל. אף פעם לא ראינו אותו.

במשך השנים נהיה הכותל, בעינינו הילדים, משהו רחוק ובלתי מושג. למעשה הכותל היה בשבילנו האלוהים. משהו שכולם יודעים שהוא ישנו, אבל אף פעם לא נראה אותו. משהו קדוש.

כמה שנים אחר כך פרצה מילחמת ששת־הימים והכותל נכבש, או שוחרר, או איך שקוראים לזה. למחרת היום, כשעדיין התפוצצו פצצות ומוקשים ונורו יריות מכל עבר, לקחתי את חברתי עדלה (שהיתה מספיק מטורפת כדי להצטרף אלי), והתחלנו את התגנבות היחידים שלנו לעבר הכותל. האוזר שרץ צבא שלא נתן לאף אחד לעבור, אבל בעזרת הערבית הצולעת של עדלה והחוצפה האיומה של שתינו, התקדמנו לעבר המטרה.

אני זוכרת שהיינו ממש מרוגשות, גם מההתפלחות וגם מהידיעה שהנה עוד מעט נגשים חלום וניגע באבנים של האמונה של עם ישראל. ואז פתאום עמדנו מולו והוא היה סתם קיר מכוער ומוזנח בתוך אזור מכוער ומוזנח. אני לא זוכרת שום אכזבה יותר גדולה מהאכזבה של הרגע הזה. הבטנו על הקיר שוב ושוב וקיווינו שעוד מעט יעבור איזה רטט של קדושה, אבל שום דבר לא עבר. הסתכלנו אחת על השניה והתחלנו ללכת חזרה.

★ ★ ★

בעוד שבועיים אני נוסעת לאיטליה. אבל לא סתם לאיטליה שבה כבר היינו כולנו, אלא לצפון־איטליה, לעיירה קטנה ומאוד ציורית בשם אסולו, ששם, לפני הרבה שנים, אני נולדתי. מאז שעזבתי את מקום הולדתי לא חזרתי אליו. בהתחלה, כי הייתי קטנה ולא יכולתי לנסוע לשם, ואחר כך אני לא יודעת למה. עכשיו אני חושבת שאולי בכוונה לא חזרתי לשם, כדי לפתח געגועים למקום הולדתי. וזה הצליח. כל יום שעובר ומקרב את הנסיעה שלי אני מתגעגעת יותר. הורי סיפרו לי כל פרט אפשרי על המקום.

אני יודעת שיש שם איסור על בניה חדשה ושכל העיירה מלאה בטירות עתיקות ובתים ישנים מאוד. אני יודעת שלאונורה דויזה (החנה רובינא של איטליה) ניהלה שם פרשיית אהבים סוערת עם דה־אנונצ'יו (האלכסנדר פן שלהם) ואני יודעת בדיוק באיזה כנסיה מנגנים מוסיקה כנסייתית ובאילו חודשים.

כל העניין נראה לי כמו לחדור לספר מעניין על המאה ה־19 ולהיהפך לאחת הדמויות הפועלות. אלא שכל פעם שאני מספרת למישהו לקראת מה אני הולכת ומה אני רוצה לראות, אני נזכרת בפגישה שלי עם הכותל המערבי, ונבהלת.

בעלי, ילדי, אחי וחברי הקרובים לא כל־כך מבינים את הצורך הזה שלי לחזור למקום הולדתי. הם כולם נולדו פה ושם בארץ־ישראל ואין להם אפילו לאן להתגעגע. המסכנים.

דניאלה שמי